

Noodgedwongen op straat

Geen toestroom van asielzoekers uit Libië, maar asielcrisis blijft acuut

- ▶ 750.000 mensen ontvluchten Libië
- ▶ Komen niet voor in de recente statistieken
- ▶ Voor asielzoekers is er te weinig opvang

Erik DE SMET

Zendt kolonel Khadaffi – zoals beloofd – een massa vluchtelingen naar Europa als wraak voor de westerse bommen die op zijn hoofd belanden? Het zou gaan om Libiërs, maar ook om vluchtelingen uit veelgeplaagde Afrikaanse staten als Ethiopië, Eritrea, Somalië en Sudan die in Libië een toevlucht hadden gezocht. Feit is dat de jongste tijd zowat 750.000 mensen Libië hebben verlaten, de meeste naar de buurlanden Tunesië en Egypte. Minstens 14.000 waagden de overtocht naar Lampedusa en Malta. In Italië kwamen die het 'leger' van 23.000, vooral economische, vluchtelingen uit Tunesië vervoegen.

Zullen deze mensen nu ook in ons land neerstrijken, zoals in de media te horen is? Vooralsnog is daarvan niets te merken, wat ook wordt beweerd. Uit de cijfers van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen blijkt dat er in april in totaal 1.933 asielaanvragen werden ingediend, twaalf procent minder dan in de maand maart. De belangrijkste herkomstlanden van

Onder diegenen die node op straat wonen, bevinden zich veel mensen zonder papieren. © Reporters

asielzoekers in april waren Afghanistan (12,6 procent van de aanvragen), Guinee, Irak, Kosovo en Servië. De migratiestromen die voortkomen uit de omwentelingen in Noord-Afrika vind je met andere woorden niet terug in de recente cijfers van het commissariaat-generaal. Zelfs een lichte stijging werd niet opgetekend.

Is er dan geen vuiltje aan de lucht? Vluchtelingenwerk Vlaanderen wijst op de crisis in de opvang van asielzoekers die al sinds

2008 woekert. Alleen al in 2011 werden zeker 335 asielzoekers overgelaten aan hun lot, terwijl ze als geregistreerde asielzoekers wettelijk recht op opvang hebben. Bij hun asielaanvraag kregen ze het zogeheten document van niet-toewijzing, waardoor ze bij een OCMW kunnen aankloppen voor steun. De meeste OCMW's weigeren dat echter. Noodgedwongen belanden de asielzoekers op straat en zoeken soelaas in kraakpanden of krotten.

Bedoeling was dat er in de gemeenten lokale opvanginitiatieven (LOI's) zouden komen, maar in dat kader was er tot heden slechts plaats voor vierhonderd personen. Er is dringend nood aan tweeduizend plaatsen meer. Ook vraagt Vluchtelingenwerk dat asielzoekers die al lang in het reguliere opvangnetwerk verblijven via een spreidingsplan worden toegewezen aan OCMW's van gemeenten, zodat er ruimte vrijkomt in de tehuizen.

Omdat er geen plaats is in een reguliere opvangstructuur, werden vorig jaar meer dan duizend asielzoekers gehuisvest in hotels. Op vraag van de regering werd dat beleid de voorbije maanden afgebouwd. Vandaag verblijven nog 260 asielzoekers in hotels, voornamelijk minderjarigen, zonder de noodzakelijke begeleiding.

„Asielzoekers worden vaak aan hun lot overgelaten, terwijl zij toch recht hebben op opvang”

Wie zijn de vreemdelingen die op straat moeten overleven? Allereerst asielzoekers die een eerste of tweede asielaanvraag hebben lopen en eigenlijk thuishoren in de opvang. Ze zijn meestal maar pas in ons land aangekomen en daarom bijzonder kwetsbaar. Ze verblijven echter legaal in ons land, omdat ze een procedure hebben lopen om als vluchteling te worden erkend.

Daarnaast zijn er de mensen zonder papieren, van wie de meesten al lang in België verblijven. Het gaat om uitgeprocedeerden en om mensen die nooit asiel hebben aangevraagd en die zichzelf beschouwen als arbeidsmigranten. Het lot deed hen terecht komen op straat. De twee groepen mogen niet met elkaar worden verward.

Gevangenisbeleid blijft heikel punt

België op mondeling examen bij Mensenrechtenraad van Verenigde Naties

België werd opnieuw aangesproken op de overbevolking en andere wantoestanden in de gevangenissen. © Reporters

Lieve WOUTERS

Minister van Buitenlandse Zaken Steven Vanackere antwoordde vorige maand drie uur lang op vragen van lidstaten van de Verenigde Naties tijdens een mondeling examen voor de Mensenrechtenraad. Alle lidstaten moeten om de vier jaar zo'n overhoring onder-

gaan. Voor hun vragen baseerden de lidstaten zich op drie rapporten: een van de Belgische regering, een van het Hoog Commissariaat van de Mensenrechten en tot slot een van Belgische en andere mensenrechtenorganisaties. Zoals verwacht werden vooral de overbevolking in onze gevan-

genissen en de behandeling van geïnterneerden op de korrel genomen, naast het nog steeds stuitende gebrek aan beleid ten aanzien van migratie en asielzoekers (zie artikel hierboven).

Andere veel gehoorde opmerkingen gingen over discriminatie op basis van geloof, geslacht en afkomst, over racisme, angst voor de islam en antisemitisme, en over het uitblijven van bekrachtiging van een aantal internationale verdragen en problemen over de rechten van het kind. Zo laat de handtekening van de Belgische overheid onder een protocol in het antifolterverdrag op zich wachten. Dat houdt de oprichting in van een inspectiecommissie voor gevangenen en andere gesloten instellingen, zoals in de jeugdzorg.

Fragmentarische aanpak

Amnesty International verheugt zich vooral over de aanbeveling aan ons land om een nationale mensenrechteninstelling op te richten. Eva Berghmans: „Tijdens de zitting wees minister Vanackere erop dat België al meerdere commissies kent die zich op de aspecten richten, zoals het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding en het Kinderrechtencommissariaat. Een overkoepelend orgaan ontbreekt echter. Dat zou de gaten kunnen dichten die groter werden door de fragmentarische aanpak van vandaag. Een nationa-

le mensenrechteninstelling zou meteen ook de rol kunnen opnemen van de inspectiecommissie, waarvan sprake in het nog niet-bekrachtigde protocol in het antifolterverdrag.”

Of België volgens Amnesty International slaagde in zijn examen? Berghmans: „Dat hangt af van wat ons land nu met de aan-

bevelingen gaat doen. Vanackere beloofde alvast de oprichting van zo'n mensenrechteninstelling te bekijken. België wil al over twee jaar de raad inlichten over de voortgang wat dat betreft. Amnesty roept België op nog een stap verder te doen en snel een plan voor te leggen over hoe die uitvoering zal gebeuren.”

Advertentie

Stannah
trapliften
de ideale oplossing.

Nieuw model Stannah

Stannah bvba
Poverstraat, 94
1731 Relegem
fax: 02 366 44 80

info@stannah.be
www.stannah.be

Bestek en documentatie gratis:
tel 0800 95 950
Toestel SO128 (gratis nummer)

Naam + voornaam
Adres
Postcode
Stad
Tel.:

